II

(Nelegislativní akty)

NAŘÍZENÍ

NAŘÍZENÍ RADY (Euratom) 2021/765

ze dne 10. května 2021,

kterým se zavádí Program Evropského společenství pro atomovou energii pro výzkum a odbornou přípravu na období 2021–2025, doplňující rámcový program pro výzkum a inovace Horizont Evropa, a zrušuje nařízení (Euratom) 2018/1563

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o založení Evropského společenství pro atomovou energii, a zejména na čl. 7 první pododstavec této smlouvy,

s ohledem na návrh Evropské komise,

po konzultaci s Výborem pro vědu a techniku,

vzhledem k těmto důvodům:

(1) Jedním z cílů Evropského společenství pro atomovou energii (dále jen „Společenství“) je přispívat ke zvyšování životní úrovně v členských státech, mimo jiné podporou a usnadňováním jaderného výzkumu v členských státech a doplňováním tohoto výzkumu prostřednictvím provádění programu Společenství pro výzkum a odbornou přípravu.

(2) Jaderný výzkum může přispívat k sociálnímu blahobytu, hospodářské prosperitě a environmentální udržitelnosti zlepšováním jaderné bezpečnosti, jaderného zabezpečení a radiační ochrany. Výzkum v oblasti radiační ochrany již přinesl zlepšení v oblasti zdravotnických technologií, jež jsou ku prospěchu mnoha občanů, a tento výzkum může nyní vést ke zlepšení i v dalších odvětvích, jako jsou průmysl, zemědělství, životní prostředí a bezpečnost.

(3) Při plném respektování práva členských států rozhodnout o vlastní skladbě zdrojů energie by výsledky výzkumu programu zavedeného tímto nařízením potenciálně mohly bezpečným, efektivním a zabezpečeným způsobem přispět ke klimaticky neutrálnímu energetickému systému.

(4) Za účelem zajištění kontinuity jaderného výzkumu na úrovni Společenství je nezbytné zavést Program Společenství pro výzkum a odbornou přípravu na období od 1. ledna 2021 do 31. prosince 2025 (dále jen „program Euratomu“). Program Euratomu by měl pokračovat v provádění klíčových výzkumných činností z předchozích programů a zároveň by měl zavést nové specifické cíle a používat stejný způsob provádění.

(5) Zpráva Komise o průběžném hodnocení programu Euratomu pro výzkum a odbornou přípravu na období 2014–2018 obsahuje soubor hlavních zásad pro program Euratomu. Mezi tyto zásady patří: pokračování v podpoře jaderného výzkumu zaměřeného na jadernou bezpečnost, záruky v jaderné oblasti, jaderné zabezpečení, nakládání s odpadem, radiační ochranu a rozvoj jaderné syntézy; další zlepšování organizace a řízení společných evropských programů v jaderné oblasti ve spolupráci s příjemci; pokračování v provádění a posilování akcí Euratomu v oblasti vzdělávání a odborné přípravy v zájmu rozvoje příslušných kompetencí, které tvoří základ všech aspektů jaderné bezpečnosti, jaderného zabezpečení a radiační ochrany; další využívání synergií mezi programy Euratomu a ostatními tematickými oblastmi rámcového programu Unie a další využívání synergií mezi přímými a nepřímými akcemi programu Euratomu.

(6) Koncepce a návrh programu Euratomu vycházejí z potřeby vytvořit kritické množství podporovaných činností. Toho má být dosaženo stanovením omezeného počtu specifických cílů zaměřených na bezpečné využívání jaderného štěpení pro energetické a neenergetické aplikace, zachováním a rozvojem potřebných odborných znalostí, podporou energie z jaderné syntézy a podporou politik Unie a jejích členských států v oblasti jaderné bezpečnosti, záruk v jaderné oblasti a jaderného zabezpečení.

(7) Program Euratomu je klíčovou součástí úsilí Unie o další rozvoj vedoucího postavení v oblasti technologií a o podporu excelence v oblasti jaderného výzkumu a inovací, zejména pokud jde o zajištění nejvyšších standardů v oblasti bezpečnosti, zabezpečení, záruk, radiační ochrany, bezpečného nakládání s vyhořelým palivem, nakládání s radioaktivním odpadem a vyřazování z provozu v jaderné oblasti v souladu s cíli programu stanovenými v tomto nařízení.

(8) Vzhledem k tomu, že všechny členské státy využívají radioaktivní materiály, například pro lékařské účely, nebo mají jaderná zařízení, je důležité zajistit odpovědné a bezpečné nakládání s vyhořelým palivem a radioaktivním odpadem, jak vyžaduje směrnice Rady 2011/70/Euratom ([1]), aby se zabránilo nepřiměřenému zatížení budoucích generací. Program Euratomu by měl i nadále zlepšovat a podporovat výzkum a vývoj týkající se technologií a kompetencí v oblasti nakládání s vyhořelým palivem a radioaktivním odpadem.

(9) V kontextu tohoto nařízení je výzkum v oblasti energie z jaderné syntézy prováděn v souladu s evropským plánem pro jadernou syntézu, který nastiňuje nezbytný výzkum a vývoj, jež mají posloužit jako základ pro výstavbu fúzní elektrárny určené k výrobě elektřiny, a v souladu s rozhodnutím Rady 2007/198/Euratom ([2]). V krátkodobém až střednědobém horizontu je klíčovým krokem dokončení výstavby a zahájení provozu Mezinárodního termonukleárního experimentálního reaktoru (dále jen „ITER“), přičemž evropskou činnost týkající se tohoto reaktoru by měl doplnit dynamický program výzkumu v oblasti jaderné syntézy, jenž by měl podpořit jeho budoucí provoz a připravit výstavbu demonstračního reaktoru DEMO.

(10) Podporou jaderného výzkumu by měl program Euratomu přispět k dosažení cílů rámcového programu pro výzkum a inovace Horizont Evropa (dále jen „program Horizont Evropa“) zavedeného nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/695 ([3]), usnadnit provádění strategie Evropa 2030 a posílit Evropský výzkumný prostor.

(11) Program Euratomu by měl usilovat o synergie s programem Horizont Evropa a dalšími programy Unie, a to od jejich návrhu a strategického plánování přes výběr a řízení projektů a komunikaci, šíření a využívání výsledků až po monitorování, audit a správu.

(12) Akce programu Euratomu by měly být přiměřené, aniž by zdvojovaly nebo vytlačovaly soukromé financování, a měly by mít jasnou evropskou přidanou hodnotu. Tím se zajistí soudržnost mezi akcemi programu Euratomu a unijními pravidly pro státní podporu a zabrání se nepřiměřenému narušení hospodářské soutěže na vnitřním trhu.

(13) Ačkoli je na rozhodnutí každého členského státu, zda bude jadernou energii využívat, uznává se rovněž, že jaderná energetika má v různých členských státech různou úlohu. Program Euratomu bude rovněž prostřednictvím svých výzkumných činností přispívat k podpoře široké diskuse mezi všemi příslušnými zúčastněnými subjekty o příležitostech a rizicích jaderné energie.

(14) V zájmu řešení potřeb vzdělávání a odborné přípravy by měl program Euratomu nabízet podporu prostřednictvím finančních příspěvků tak, aby výzkumní pracovníci v jaderné oblasti mohli využívat výhod v rámci akcí „Marie Curie-Skłodowska“ (MSCA) za stejných podmínek jako výzkumní pracovníci v jiných oblastech.

([1]) Směrnice Rady 2011/70/Euratom ze dne 19. července 2011, kterou se stanoví rámec Společenství pro odpovědné a bezpečné nakládání s vyhořelým palivem a radioaktivním odpadem (Úř. věst. L 199, 2.8.2011, s. 48).

([2]) Rozhodnutí Rady 2007/198/Euratom ze dne 27. března 2007 o založení společného evropského podniku pro ITER a rozvoj energie z jaderné syntézy a o poskytnutí výhod tomuto podniku (Úř. věst. L 90, 30.3.2007, s. 58).

([3]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/695 ze dne 28. dubna 2021, kterým se zavádí rámcový program pro výzkum a inovace Horizont Evropa a stanoví pravidla pro účast a šíření výsledků a zrušují nařízení (EU) č. 1290/2013 a (EU) č. 1291/2013 (Úř. věst L 170, 12.5.2021, s. 1).

(15) Toto nařízení stanoví pro celou dobu trvání programu Euratomu finanční krytí, které má v ročním rozpočtovém procesu pro Evropský parlament a Radu představovat hlavní referenční částku ve smyslu bodu 18 Interinstitucionální dohody ze dne 16. prosince 2020 mezi Evropským parlamentem, Radou Evropské unie a Evropskou komisí o rozpočtové kázni, spolupráci v rozpočtových záležitostech a řádném finančním řízení, jakož i o nových vlastních zdrojích, včetně plánu zavádění nových vlastních zdrojů ([4]).

(16) Na program Euratomu se použije nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) 2018/1046 ([5]) (dále jen „finanční nařízení"). Finanční nařízení stanoví pravidla pro plnění rozpočtu Unie, včetně pravidel týkajících se grantů, cen, zadávání veřejných zakázek, nepřímého řízení, finančních nástrojů, rozpočtových záruk, finanční pomoci a náhrad vyplácených externím odborníkům. Pravidla přijatá na základě článku 322 Smlouvy o fungování Evropské unie (dále jen „Smlouva o fungování EU") rovněž zahrnují obecný režim podmíněnosti na ochranu rozpočtu Unie.

(17) Formy financování a způsoby provádění podle tohoto nařízení by měly být voleny na základě toho, nakolik jsou schopny dosáhnout specifických cílů akcí a přinést výsledky, přičemž se přihlíží zejména k nákladům na kontroly, administrativní zátěži a očekávanému riziku nesouladu. V případě grantů by se mělo zvážit použití jednorázových částek, paušálních sazeb a jednotkových nákladů.

(18) Zvláštní pozornost by měla být věnována zajištění přiměřené účasti malých a středních podniků a soukromého sektoru obecně. V rámci opatření pro hodnocení a monitorování by mělo být provedeno kvantitativní a kvalitativní posouzení účasti malých a středních podniků.

(19) Činnosti vyvíjené v rámci programu Euratomu by měly usilovat o odstranění genderových nerovností a podporovat rovnost mezi ženami a muži v oblasti výzkumu a inovací v souladu s články 2 a 3 Smlouvy o Evropské unii a článkem 8 Smlouvy o fungování EU. Genderové hledisko by mělo být začleněno do výzkumu a inovací a zohledňováno ve všech fázích výzkumného cyklu.

(20) S cílem prohloubit vztah mezi vědou a společností a posílit důvěru veřejnosti ve vědu by měl program Euratomu podporovat informované zapojování občanů a občanské společnosti do záležitostí výzkumu a inovací tím, že bude podporovat vzdělávání v oblasti vědy, více zpřístupní vědecké znalosti, vytvoří programy odpovědného výzkumu a inovací, které odpovídají zájmům a očekáváním občanů a občanské společnosti, a usnadní jejich účast na činnostech programu Euratomu.

(21) Akce, které spadají do působnosti programu Euratomu, by měly respektovat základní práva a dodržovat zásady uznávané zejména v Listině základních práv Evropské unie.

(22) Je důležité i nadále usnadňovat využívání duševního vlastnictví vytvořeného účastníky a zároveň chránit oprávněné zájmy dalších účastníků a Společenství v souladu s hlavou II kapitolou 2 Smlouvy o založení Evropského společenství pro atomovou energii (dále jen „Smlouva o Euratomu").

(23) K zajištění co největšího dopadu financování ze strany Euratomu může Společenství případně zvážit evropská partnerství s partnery z veřejného nebo soukromého sektoru, jestliže lze kýžených dopadů dosáhnout účinněji v partnerství než samotným Společenstvím a ve srovnání s jinými formami podpory z programu Euratomu. Toto nařízení by mělo zajistit, aby uvedená partnerství měla jasný přístup evropských partnerství zohledňující celý životní cyklus a dodržovala transparentní postup při výběru a rozhodování v souladu s přílohou III nařízení (EU) 2021/695.

([4]) Úř. věst. L 433I, 22.12.2020, s. 28.

([5]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) 2018/1046 ze dne 18. července 2018, kterým se stanoví finanční pravidla pro souhrnný rozpočet Unie, mění nařízení (EU) č. 1296/2013, (EU) č. 1301/2013, (EU) č. 1303/2013, (EU) č. 1304/2013, (EU) č. 1309/2013, (EU) č. 1316/2013, (EU) č. 223/2014 a (EU) č. 283/2014 a rozhodnutí č. 541/2014/EU a zrušuje nařízení (EU, Euratom) č. 966/2012 (Úř. věst. L 193, 30.7.2018, s. 1).

(24) Mělo by být rovněž umožněno, aby byly cíle programu Euratomu plněny s využitím finančních nástrojů a rozpočtových záruk v rámci programů založených na Smlouvě o fungování EU, a to za podmínky, že akce jsou v souladu s cíli a pravidly uvedených programů.

(25) Aby bylo zajištěno co možná nejúčinnější provádění a byl vytvořen soudržný, komplexní a transparentní rámec pro příjemce, měla by se na účast v programu Euratomu a na šíření výsledků výzkumu vztahovat s určitými úpravami či výjimkami příslušná pravidla nařízení (EU) 2021/695. Pro účely programu Euratomu by se měly použít příslušné definice a hlavní druhy akcí stanovené v uvedeném nařízení.

(26) Záruční fond pro účastníky zřízený v rámci programu Horizont 2020, který byl zaveden nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1291/2013 ([6]) a který spravuje Komise, se osvědčil jako důležitý ochranný mechanismus, který zmírňuje rizika spojená s dlužnými částkami, jež účastníci v prodlení neuhradili. Tento ochranný mechanismus by proto měl být uplatňován i nadále. Na akce podle tohoto nařízení by se měl vztahovat vzájemný pojišťovací mechanismus zřízený podle nařízení (EU) 2021/695.

(27) Společné výzkumné středisko (dále jen „JRC“) by mělo ve vhodných případech politikám Unie a členských států nadále poskytovat nezávislou vědeckou a technickou podporu vycházející z iniciativy klientů, a to v průběhu celého cyklu politiky. Přímé akce JRC by měly být prováděny pružným, efektivním a transparentním způsobem s přihlédnutím k příslušným potřebám uživatelů JRC a potřebám politik Unie, zejména v oblasti jaderné bezpečnosti, záruk v jaderné oblasti a jaderného zabezpečení, a to se zajištěním ochrany finančních zájmů Unie. Podle závěrů Rady ze dne 26. dubna 1994 o úloze JRC by JRC mělo nadále vytvářet další zdroje prostřednictvím konkurenceschopných podpůrných činností pro politiky Unie nebo jménem třetích osob. Pokud tak stanoví příslušný pracovní program, může se JRC účastnit nepřímých akcí.

(28) V souladu s finančním nařízením, nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) č. 883/2013 ([7]) a nařízeními Rady (ES, Euratom) č. 2988/95 ([8]), (Euratom, ES) č. 2185/96 ([9]) a (EU) 2017/1939 ([10]) mají být finanční zájmy Unie chráněny prostřednictvím přiměřených opatření, včetně opatření týkajících se prevence, odhalování, nápravy a vyšetřování nesrovnalostí včetně podvodů, zpětného získávání ztracených, neoprávněně vyplacených či nesprávně použitých finančních prostředků a případného ukládání správních sankcí. Zejména má Evropský úřad pro boj proti podvodům (OLAF) v souladu s nařízeními (Euratom, ES) č. 2185/96 a (EU, Euratom) č. 883/2013 pravomoc provádět správní vyšetřování, včetně kontrol a inspekcí na místě, s cílem zjistit, zda nedošlo k podvodu, korupci nebo jinému protiprávnímu jednání poškozujícímu nebo ohrožujícímu finanční zájmy Unie.

V souladu s nařízením (EU) 2017/1939 má Úřad evropského veřejného žalobce pravomoc vyšetřovat a stíhat trestné činy poškozující nebo ohrožující finanční zájmy Unie, jak je stanoveno ve směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1371 ([11]). V souladu s finančním nařízením mají všechny osoby nebo subjekty, kterým jsou poskytovány finanční prostředky Unie, plně spolupracovat na ochraně finančních zájmů Unie, udělit Komisi, OLAFu, Účetnímu dvoru a v případě členských států účastnících se posílené spolupráce podle nařízení (EU) 2017/1939 Úřadu evropského veřejného žalobce nezbytná práva a potřebný přístup a zajistit, aby rovnocenná práva udělily i třetí osoby podílející se na vynakládání finančních prostředků Unie.

([6]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1291/2013 ze dne 11. prosince 2013 , kterým se zavádí Horizont 2020 – rámcový program pro výzkum a inovace (2014–2020) a zrušuje rozhodnutí č. 1982/2006/ES (Úř. věst. L 347, 20.12.2013, s. 104).

([7]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) č. 883/2013 ze dne 11. září 2013 o vyšetřování prováděném Evropským úřadem pro boj proti podvodům (OLAF) a o zrušení nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1073/1999 a nařízení Rady (Euratom) č. 1074/1999 (Úř. věst. L 248, 18.9.2013, s. 1).

([8]) Nařízení Rady (ES, Euratom) č. 2988/95 ze dne 18. prosince 1995 o ochraně finančních zájmů Evropských společenství (Úř. věst. L 312, 23.12.1995, s. 1).

([9]) Nařízení Rady (Euratom, ES) č. 2185/96 ze dne 11. listopadu 1996 o kontrolách a inspekcích na místě prováděných Komisí za účelem ochrany finančních zájmů Evropských společenství proti podvodům a jiným nesrovnalostem (Úř. věst. L 292, 15.11.1996, s. 2).

([10]) Nařízení Rady (EU) 2017/1939 ze dne 12. října 2017, kterým se provádí posílená spolupráce za účelem zřízení Úřadu evropského veřejného žalobce (Úř. věst. L 283, 31.10.2017, s. 1).

([11]) Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1371 ze dne 5. července 2017 o boji vedeném trestněprávní cestou proti podvodům poškozujícím nebo ohrožujícím finanční zájmy Unie (Úř. věst. L 198, 28.7.2017, s. 29).

(29) Třetí země se mohou účastnit na základě příslušných právních nástrojů. Toto nařízení by mělo obsahovat zvláštní ustanovení požadující po třetích zemích, aby udělily nezbytná práva a potřebný přístup příslušné schvalující osobě, OLAFu a Účetnímu dvoru, aby mohly komplexně vykonávat své pravomoci.

(30) V zájmu zajištění jednotných podmínek provádění akcí v rámci programu Euratomu a jejich monitorování a hodnocení by měly být Komisi svěřeny prováděcí pravomoci. Tyto pravomoci by měly být vykonávány v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 182/2011 ([12]).

(31) Podle bodů 22 a 23 interinstitucionální dohody ze dne 13. dubna 2016 o zdokonalení tvorby právních předpisů ([13]) by měl být program Euratomu hodnocen na základě informací shromážděných v souladu se zvláštními požadavky na monitorování a zároveň zamezit administrativní zátěži, zejména pro členské státy, a nadměrné regulaci. Tyto požadavky by měly v příslušných případech zahrnovat měřitelné ukazatele jakožto základ pro hodnocení toho, jaké má program Euratomu účinky v praxi.

(32) Ohledně vědecké a technologické náplně přímých akcí JRC byla konzultována jeho správní rada, zřízená rozhodnutím Komise 96/282/Euratom ([14]).

(33) Na základě dobrovolnosti byl konzultován Evropský parlament a vydal stanovisko ([15]). Evropský hospodářský a sociální výbor byl také na základě dobrovolnosti konzultován a vydal stanovisko ([16]).

(34) Z důvodů právní jistoty by nařízení Rady (Euratom) 2018/1563 ([17]) mělo být zrušeno.

(35) Za účelem zajištění nepřetržitého poskytování podpory v relevantní oblasti politiky a umožnění začít provádění od začátku víceletého finančního rámce na období 2021–2027 by toto nařízení mělo vstoupit v platnost co nejdříve a mělo by se použít se zpětnou působností od 1. ledna 2021,

PŘIJALA TOTO NAŘÍZENÍ:

KAPITOLA I

Obecná ustanovení

Článek 1

Předmět

Tímto nařízením se zavádí Program Evropského společenství pro atomovou energii pro výzkum a odbornou přípravu na období od 1. ledna 2021 do 31. prosince 2025 (dále jen „program Euratomu“) a pravidla pro účast na nepřímých akcích v rámci programu Euratomu a pro šíření jejich výsledků, kterým se doplňuje program Horizont Evropa.

Tímto nařízením se stanoví cíle programu Euratomu, rozpočet na období 2021–2025, formy financování a pravidla pro poskytování tohoto financování.

([12]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 182/2011 ze dne 16. února 2011, kterým se stanoví pravidla a obecné zásady způsobu, jakým členské státy kontrolují Komisi při výkonu prováděcích pravomocí (Úř. věst. L 55, 28.2.2011, s. 13).
([13]) Úř. věst. L 123, 12.5.2016, s. 1.
([14]) Rozhodnutí Komise 96/282/Euratom ze dne 10. dubna 1996 o reorganizaci Společného výzkumného střediska (Úř. věst. L 107, 30.4.1996, s. 12).
([15]) Stanovisko ze dne 16.1.2019 (dosud nezveřejněné v Úředním věstníku).
([16]) Stanovisko ze dne 12.12.2018 (Úř. věst. C 110, 22.3.2019, s. 132).
([17]) Nařízení Rady (Euratom) 2018/1563 ze dne 15. října 2018 o programu Evropského společenství pro atomovou energii pro výzkum a odbornou přípravu (2019–2020), který doplňuje Horizont 2020 – rámcový program pro výzkum a inovace, a o zrušení nařízení (Euratom) č. 1314/2013 (Úř. věst. L 262, 19.10.2018, s. 1).

Článek 2

Definice

Pro účely tohoto nařízení se použijí příslušné definice stanovené v nařízení (EU) 2021/695. Odkazy na Unii uvedené ve zmíněných definicích se považují za odkazy na Evropské společenství pro atomovou energii (dále jen „Společenství“) a odkazy na program Horizont Evropa za odkazy na program Euratomu. Pro účely tohoto nařízení se nicméně „pracovním programem“ rozumí dokument přijatý Komisí za účelem provádění programu Euratomu v souladu s článkem 16 tohoto nařízení.

Všechny odkazy na nařízení (EU) 2021/695, které jsou uvedeny v tomto nařízení, odkazují na znění platné ke dni 12. května 2021.

Článek 3

Cíle programu

1. Obecným cílem programu Euratomu je provádět jaderný výzkum a odbornou přípravu s důrazem na průběžné zlepšování jaderné bezpečnosti, jaderného zabezpečení a radiační ochrany, jakož i doplňovat dosahování cílů programu Horizont Evropa mimo jiné v souvislosti s transformací energetiky.

2. Program Euratomu má tyto specifické cíle:

a) zlepšovat a podporovat jadernou bezpečnost, jaderné zabezpečení a záruky v jaderné oblasti, radiační ochranu, bezpečné nakládání s vyhořelým palivem a radioaktivním odpadem a vyřazování jaderných zařízení z provozu, včetně bezpečného a zabezpečeného využívání jaderné energie a neenergetických aplikací ionizujícího záření;

b) zachovávat a dále rozvíjet odborné znalosti a kompetence v jaderné oblasti v rámci Společenství;

c) podporovat rozvoj energie z jaderné syntézy coby možného budoucího zdroje energie pro výrobu elektřiny a přispívat k provádění evropského plánu pro jadernou syntézu;

d) podporovat politiku Unie a jejích členských států v oblasti průběžného zlepšování jaderné bezpečnosti, záruk v jaderné oblasti a jaderného zabezpečení.

3. Cíle uvedené v odstavcích 1 a 2 se provádějí v souladu s přílohou I. Provádění těchto cílů může v řádně odůvodněných případech zahrnovat i reakce na nové příležitosti, krize a hrozby.

Článek 4

Rozpočet

1. Finanční krytí pro provádění programu Euratomu na období od 1. ledna 2021 do 31. prosince 2025 činí 1 382 000 000 EUR v běžných cenách.

2. Orientační rozdělení částky uvedené v odstavci 1 je následující:

a) 583 273 000 EUR na nepřímé akce v oblasti výzkumu a vývoje jaderné syntézy;

b) 266 399 000 EUR na nepřímé akce v oblasti jaderného štěpení, jaderné bezpečnosti a radiační ochrany;

c) 532 328 000 EUR na přímé akce prováděné Společným výzkumným střediskem.

Od částky uvedené v odst. 2 písm. c) se Komise nesmí odchýlit.

3. Částka uvedená v odstavci 1 může být rovněž použita ke krytí výdajů na přípravu, monitorování, kontrolu, audit, hodnocení a další činnosti a výdaje nezbytné k řízení a provádění programu Euratomu, včetně správních výdajů, jakož i hodnocení pokroku při plnění jeho cílů. Správní výdaje související s nepřímými akcemi nepřekročí 6 % částky přidělené na nepřímé akce programu Euratomu podle odst. 2 písm. a) a b). Mimoto částka podle odstavce 1 může rovněž pokrývat:

a) výdaje na studie, schůzky odborníků, informační a komunikační akce, souvisejí-li s cíli programu Euratomu;

b) výdaje spojené se sítěmi informačních technologií se zaměřením na zpracování a výměnu informací, včetně nástrojů informačních technologií na úrovni organizace, a další výdaje na technickou a administrativní pomoc potřebnou v souvislosti s řízením programu Euratomu.

4. V případě potřeby lze do rozpočtu na období po roce 2025 zapsat prostředky na krytí výdajů stanovených v odstavci 3 s cílem řídit akce, jež nebudou dokončeny do 31. prosince 2025.

5. Rozpočtové závazky na akce trvající déle než jeden rozpočtový rok mohou být rozděleny na roční splátky v průběhu několika let.

6. Aniž je dotčeno finanční nařízení, mohou být výdaje na akce vyplývající z projektů zařazených do prvního pracovního programu způsobilé od 1. ledna 2021.

7. Do programu Euratomu mohou být za podmínek stanovených v příslušných ustanoveních nařízení Evropského parlamentu a Rady o společných ustanoveních pro Evropský fond pro regionální rozvoj, Evropský sociální fond plus, Fond soudržnosti, Fond pro spravedlivou transformaci a Evropský námořní, rybářský a akvakulturní fond a o finančních pravidlech pro tyto fondy a pro Azylový, migrační a integrační fond, Fond pro vnitřní bezpečnost a Nástroj pro finanční podporu správy hranic a vízové politiky (dále jen „nařízení o společných ustanoveních na období 2021-2027“) převedeny na žádost dotčených členských států zdroje přidělené členským státům v rámci sdíleného řízení. Komise tyto zdroje vynakládá přímo v souladu s čl. 62 odst. 1 prvním pododstavcem písm. a) finančního nařízení, nebo nepřímo v souladu s písmenem c) uvedeného pododstavce. Tyto zdroje se použijí ve prospěch dotčeného členského státu.

Článek 5

Třetí země přidružené k programu Euratomu

1. Program Euratomu je otevřen přidružení těchto třetích zemí:

a) přistupujících zemí, kandidátských zemí a potenciálních kandidátů v souladu s obecnými zásadami a obecnými podmínkami pro účast těchto zemí v programech Společenství stanovenými v příslušných rámcových dohodách a rozhodnutích Rady přidružení nebo obdobných dohodách a v souladu se zvláštními podmínkami stanovenými v dohodách mezi Společenstvím a těmito zeměmi;

b) zemí evropské politiky sousedství v souladu s obecnými zásadami a obecnými podmínkami pro účast těchto zemí v programech Společenství stanovenými v příslušných rámcových dohodách a rozhodnutích Rady přidružení nebo obdobných dohodách a v souladu se zvláštními podmínkami stanovenými v dohodách mezi Společenstvím a těmito zeměmi;

c) třetích zemí a území, jež splňují všechna tato kritéria:

   i) vykazují dobré schopnosti v oblasti vědy, technologií a inovací,

   ii) přijaly závazek k prosazování otevřeného tržního hospodářství založeného na pravidlech, včetně spravedlivého a rovného zacházení s právy duševního vlastnictví, který se opírá o demokratické instituce,

   iii) aktivně podporují politiky zaměřené na zvýšení ekonomického a sociálního blahobytu občanů.

2. Přidružení jednotlivých třetích zemí uvedených v odst. 1 písm. c) k programu Euratomu musí být v souladu s podmínkami stanovenými ve zvláštní dohodě upravující účast dané třetí země v některém programu Společenství nebo Unie, pokud tato dohoda:

a) zajišťuje spravedlivou rovnováhu mezi příspěvky třetí země, která se účastní programů Společenství nebo Unie, a přínosy pro ni;

b) stanoví podmínky účasti na programech Společenství nebo Unie, včetně výpočtu finančních příspěvků na jednotlivé programy a jejich správních nákladů. Tyto příspěvky představují účelově vázané příjmy v souladu s čl. 21 odst. 5 finančního nařízení;

c) nesvěřuje dané třetí zemi žádnou rozhodovací pravomoc ohledně programu Euratomu;

d) zaručuje práva Unie zajistit řádné finanční řízení a chránit své finanční zájmy.

Příspěvky uvedené v prvním pododstavci písm. b) tohoto odstavce představují účelově vázané příjmy v souladu s čl. 21 odst. 5 finančního nařízení.

3. Rozsah přidružení jednotlivých třetích zemí k programu Euratomu zohledňuje cíl spočívající v podněcování hospodářského růstu v Unii prostřednictvím inovací. Z tohoto důvodu mohou být v případě konkrétních zemí, s výjimkou přistupujících zemí, kandidátských zemí a potenciálních kandidátů, části programu Euratomu z příslušné dohody o přidružení vyloučeny.

4. Dohoda o přidružení stanoví v příslušném případě reciproční účast právních subjektů usazených v Unii v rovnocenných programech přidružených zemí v souladu s podmínkami, jež jsou v daných programech stanoveny.

5. Podmínky určující výši finančního příspěvku případně zajistí automatickou úpravu jakékoli významné nerovnováhy ve srovnání s částkou, kterou subjekty usazené v přidružené zemi získávají na základě účasti v programu Euratomu, s přihlédnutím k nákladům na řízení, realizaci a provoz programu Euratomu.

Článek 6

Provádění a formy financování

1. Program Euratomu se provádí v rámci přímého řízení v souladu s finančním nařízením nebo v rámci nepřímého řízení financujícími subjekty podle čl. 62 odst. 1 prvního pododstavce písm. c) finančního nařízení.

2. Financování v rámci program Euratomu může být poskytováno jednou z forem stanovených ve finančním nařízení, přičemž granty jsou hlavní formou podpory nepřímých akcí v rámci programu. Financování v rámci programu Euratomu může být rovněž poskytováno prostřednictvím cen, zadávání zakázek a finančních nástrojů v rámci operací kombinovaného financování.

3. Hlavní typy akcí používané v rámci programu Euratomu jsou stanoveny a vymezeny v článku 2 nařízení (EU) 2021/695 a jsou jimi mimo jiné akce v oblasti výzkumu a inovací, inovační akce, akce týkající se inovací a zavádění na trh, akce v oblasti odborné přípravy a mobility, akce na spolufinancování programů, akce v oblasti zadávání zakázek v předobchodní fázi, akce týkající se zadávání veřejných zakázek na inovativní řešení, koordinační a podpůrné akce, motivační ceny a ceny uznání.

Formy financování uvedené v odstavci 2 tohoto článku se používají flexibilně v rámci všech cílů programu Euratomu, přičemž jejich použití se určí na základě potřeb a charakteristik jednotlivých cílů.

4. Program Euratomu podporuje rovněž přímé akce prováděné JRC.

Článek 7

Evropská partnerství

1. Části programu Euratomu mohou být prováděny prostřednictvím evropských partnerství.

2. Zapojení Společenství do evropských partnerství může mít jednu z těchto forem:

a) účast v partnerstvích vytvořených na základě memoranda o porozumění nebo smluvních ujednání mezi Komisí a veřejnými nebo soukromými partnery, kterými se stanoví cíle evropského partnerství, související závazky všech zúčastněných stran, jež se týkají jejich finančních nebo věcných příspěvků, klíčové ukazatele výkonnosti a dopadu, výsledky, kterých je třeba dosáhnout, a náležitosti podávání zpráv; patří mezi ně určení doplňkových činností v oblasti výzkumu a inovací, které jsou prováděny partnery a programem Euratomu (spoluprogramovaná evropská partnerství);

b) účast v programu výzkumných a inovačních činností s uvedením cílů, klíčových ukazatelů výkonnosti a dopadu a výsledků, kterých je třeba dosáhnout, a finanční příspěvek na tento program, na základě závazku partnerů, pokud jde o finanční nebo věcné příspěvky a začlenění jejich příslušných činností prostřednictvím akce na spolufinancování programu Euratomu (spolufinancovaná evropská partnerství).

3. Evropská partnerství:

a) se zřizují v případech, kdy by jimi byly cíle programu Euratomu dosaženy účinněji než samotným Společenstvím ve srovnání s jinými formami podpory z programu Euratomu; na tyto části se přidělí odpovídající podíl z rozpočtu programu Euratomu;

b) dodržují zásady přidané hodnoty Unie, transparentnosti a otevřenosti, dopadu v rámci Evropy a na ni, silného aktivačního účinku v dostatečném rozsahu, dlouhodobých závazků všech zúčastněných stran, flexibility při provádění, soudržnosti, koordinace a doplňkovosti s iniciativami Unie, místními, regionálními, celostátními a případně mezinárodními iniciativami nebo s jinými evropskými partnerstvími;

c) mají přístup jasně zohledňující jejich životní cyklus, jsou časově omezená a zahrnují podmínky pro postupné ukončování financování z programu Euratomu.

4. Ustanovení a kritéria pro výběr, provádění, monitorování, hodnocení a ukončování evropských partnerství jsou stanovena v příloze III nařízení (EU) 2021/695.

Článek 8

Otevřená věda

Na program Euratomu se použijí ustanovení o otevřené vědě stanovená v nařízení (EU) 2021/695.

Článek 9

Způsobilé akce a pravidla pro účast a šíření výsledků výzkumu

1. Pro financování jsou způsobilé pouze akce určené k provádění cílů uvedených v článku 3.

2. S výhradou odstavců 3 a 4 tohoto článku se na akce podporované v rámci programu Euratomu použije hlava II nařízení (EU) 2021/695, která stanoví pravidla pro účast a šíření výsledků. Odkazy v nařízení (EU) 2021/695 na Unii a program Horizont Evropa se případně považují za odkazy na Společenství a program Euratomu. Odkazy na „bezpečnostní pravidla“ uvedené v nařízení (EU) 2021/695 se vykládají tak, že zahrnují obranné zájmy členských států ve smyslu článku 24 Smlouvy o Euratomu.

3. Odchylně od čl. 40 odst. 4 nařízení (EU) 2021/695 se právo na vznesení námitky proti převodu vlastnictví výsledků nebo proti udělení výhradní licence k výsledkům může vztahovat i na udělení nevýhradní licence.

4. Odchylně od čl. 41 odst. 9 nařízení (EU) 2021/695 příjemce, který získal finanční prostředky Společenství, poskytne bezplatně přístup ke svým výsledkům orgánům Společenství, financujícím subjektům nebo evropskému společnému podniku pro ITER a rozvoj energie z jaderné syntézy, který byl založen rozhodnutím 2007/198/Euratom (dále jen „společný podnik“), pro účely tvorby, provádění a monitorování politik a programů Společenství nebo závazků v rámci mezinárodní spolupráce s třetími zeměmi a mezinárodními organizacemi. Tato přístupová práva zahrnují právo povolit třetím stranám použití těchto výsledků při zadávání veřejných zakázek a právo udělovat sublicence. Přístupová práva jsou omezena na nekomerční a nesoutěžní použití.

5. Vzájemný pojišťovací mechanismus zřízený podle nařízení (EU) 2021/695 pokrývá riziko spojené s nenavrácením splatných částek, které příjemci dluží Komisi nebo financujícím subjektům podle tohoto nařízení.

Článek 10

Kumulativní, alternativní a kombinované financování

1. Program Euratomu je prováděn v součinnosti s programem Horizont Evropa a s dalšími programy Unie.

2. Za účelem dosažení cílů programu Euratomu a řešení výzev, které mají program Euratomu a program Horizont Evropa společné, lze podle článku 9 finanční příspěvek Společenství poskytnout na průřezové činnosti spojené s cíli, jež jsou stanoveny v programu Euratomu, nebo s cíli, jimiž se provádí program Horizont Evropa, nebo s oběma druhy uvedených cílů. Program Euratomu může zejména poskytnout finanční příspěvek na akce „Marie Curie-Skłodowska" (MSCA) s cílem podpořit činnosti související s jaderným výzkumem.

3. Na akci, na niž byl získán příspěvek z programu Euratomu, lze rovněž získat příspěvek z jiného programu Unie, pokud příspěvky nepokrývají tytéž náklady. Na takový další příspěvek na akci se použijí pravidla příslušného programu Unie. Kumulativní financování nesmí překročit celkové způsobilé náklady na akci. Podporu z jednotlivých programů lze vypočítat na poměrném základě v souladu s dokumenty, v nichž jsou stanoveny podmínky podpory.

4. Akce mohou obdržet podporu z Evropského fondu pro regionální rozvoj nebo z Evropského sociálního fondu plus v souladu s příslušnými ustanoveními nařízení o společných ustanoveních na období 2021-2027, pokud byly v rámci programu Euratomu oceněny pečetí excelence, jelikož splňují následující kumulativní podmínky:

a) byly posouzeny v rámci výzvy k podávání návrhů podle programu Euratomu;

b) splňují minimální požadavky na kvalitu uvedené v této výzvě k podávání návrhů;

c) nemohou být financovány v rámci této výzvy k podávání návrhů z důvodu rozpočtových omezení.

KAPITOLA II

Tvorba programů, monitorování, hodnocení a kontrola

Článek 11

Pracovní programy

1. Nepřímé akce programu Euratomu se provádějí prostřednictvím pracovních programů uvedených v článku 110 finančního nařízení. Pracovní programy podle potřeby stanoví celkovou částku vyhrazenou pro operace kombinování zdrojů. Komise pracovní programy přijímá prostřednictvím prováděcích aktů. Tyto prováděcí akty se přijímají přezkumným postupem podle čl. 16 odst. 4.

2. Kromě požadavků uvedených v článku 110 finančního nařízení pracovní programy případně zahrnují:

a) údaj o částce přidělené na každou akci a orientační harmonogram provádění;

b) v případě grantů priority, kritéria pro výběr a udělení a relativní váhu jednotlivých kritérií pro udělení a míru financování celkových způsobilých nákladů;

c) jakékoli další povinnosti uložené příjemcům v souladu s články 39 a 41 nařízení (EU) 2021/695;

d) víceletý přístup a strategické směry pro následující roky provádění.

3. Komise vypracuje víceletý pracovní program pro přímé akce prováděné JRC v souladu s rozhodnutím 96/282/Euratom.

Článek 12

Monitorování a podávání zpráv

1. Komise trvale sleduje řízení a provádění programu Euratomu. S cílem posílit transparentnost jsou tyto údaje v souladu s jejich poslední aktualizací rovněž veřejně dostupné a přístupné na internetových stránkách Komise.

Ukazatele pro každoroční podávání zpráv o pokroku při plnění cílů programu Euratomu stanovených v článku 3 jsou stanoveny v příloze II podle jednotlivých způsobů dosahování dopadů.

2. Pro zajištění účinného posouzení pokroku programu Euratomu dosaženého při plnění jeho cílů přijme Komise prováděcí akty týkající se zavedení rámce pro monitorování a hodnocení, a to zejména stanovením referenčních úrovní a cílů v souladu s přílohou II. Tyto prováděcí akty se přijímají poradním postupem podle čl. 16 odst. 3.

3. Systém vykazování výkonnosti zajistí, aby údaje pro monitorování provádění programu Euratomu a jeho výsledků byly shromažďovány účinně, efektivně a včas, aniž by došlo ke zvýšení administrativní zátěže u příjemců. Za tímto účelem se stanoví přiměřené požadavky na podávání zpráv pro příjemce finančních prostředků Společenství, a je-li to vhodné, i pro členské státy.

Článek 13

Informace, komunikace, publicita a šíření a využívání výsledků

1. Příjemci finančních prostředků programu Euratomu uvádějí původ uvedených prostředků a zajišťují viditelnost financování Společenstvím, zejména při propagaci akcí a jejich výsledků, tím, že poskytují ucelené, účinné a přiměřené informace různým cílovým skupinám včetně médií a veřejnosti.

2. Komise provádí informační a komunikační činnosti týkající se programu Euratomu, akcí uskutečněných v jeho rámci a dosažených výsledků. Kromě toho poskytuje členským státům a příjemcům včasné a podrobné informace. Zainteresované subjekty musí mít k dispozici služby, které budou na základě dat ověřených analýzami a síťováním zprostředkovávat kontakty s cílem vytvořit konsorcia pro kolaborativní projekty se zvláštním důrazem na nalezení příležitostí k navazování kontaktů pro právní subjekty ze zemí s nízkou výkonností v oblasti výzkumu a inovací. Na základě této analýzy lze uspořádat cílené akce pro navazování kontaktů z hlediska zvláštních výzev k podávání návrhů.

3. Komise rovněž zavede strategii šíření a využívání výsledků, aby zvýšila dostupnost a zlepšila šíření výsledků výzkumu a inovací a znalostí programu Euratomu, a urychlila tak jejich využívání při pronikání na trh a zvýšila dopad programu Euratomu.

4. Finanční zdroje přidělené na program Euratomu rovněž přispívají k institucionální komunikaci politických priorit Společenství, jakož i k činnostem týkajícím se informací, komunikace, publicity a šíření a využívání výsledků, souvisejí-li s cíli uvedenými v článku 3.

Článek 14

Hodnocení

1. Hodnocení programu Euratomu se provádějí včas, aby je bylo možné promítnout do rozhodovacího procesu týkajícího se programu Euratomu, jeho nástupce a dalších iniciativ relevantních pro výzkum a inovace.

2. Průběžné hodnocení programu Euratomu se provede za pomoci nezávislých odborníků vybraných na základě transparentního procesu, jakmile je k dispozici dostatek informací o provádění programu Euratomu, avšak nejpozději do tří let od začátku provádění programu Euratomu. Jeho součástí je posouzení dlouhodobého dopadu předchozích programů Euratomu v oblasti výzkumu a odborné přípravy a slouží jako základ příslušně pro úpravu provádění programu Euratomu nebo jeho přezkum. Posoudí účinnost, efektivnost, relevantnost a soudržnost programu Euratomu a přidanou hodnotu Společenství.

3. Na konci provádění programu Euratomu, avšak nejpozději do čtyř let po skončení období uvedeného v článku 1, provede Komise závěrečné hodnocení programu Euratomu. Zahrnuje posouzení dlouhodobého dopadu předchozích programů Euratomu v oblasti výzkumu a odborné přípravy.

4. Komise zveřejní a sdělí závěry hodnocení spolu se svými připomínkami Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů.

Článek 15

Audity

1. Systém kontroly programu Euratomu zajišťuje přiměřenou rovnováhu mezi důvěrou a kontrolou, s přihlédnutím k administrativním a jiným nákladům na kontroly na všech úrovních, zejména pro příjemce. Pravidla auditu v celém programu Euratomu jsou jasná, jednotná a soudržná.

2. Akce, na něž je čerpáno společné financování z různých programů Unie, jsou předmětem jediného auditu, který se vztahuje na všechny dotčené programy a jejich příslušná platná pravidla.

3. Komise nebo příslušný financující subjekt se mohou kromě toho spoléhat na kombinované přezkumy systémů na úrovni příjemců. Tyto kombinované přezkumy jsou pro určité typy příjemců nepovinné a sestávají z auditu systémů a procesů, doplněného o audit operací. Tyto audity transakcí provádí kvalifikovaný nezávislý auditor způsobilý k provádění povinných auditů účetních dokladů v souladu se směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2006/43/ES ([18]). Komise nebo financující subjekt mohou použít audity systémů a procesů ke stanovení celkové jistoty ohledně řádného finančního řízení výdajů a k posouzení úrovně auditů prováděných ex post a osvědčení o finančních výkazech.

4. V souladu s článkem 127 finančního nařízení mohou Komise nebo financující subjekt vycházet z auditů týkajících se použití příspěvků Společenství, které byly provedeny jinými nezávislými a kvalifikovanými osobami nebo subjekty, včetně těch, jež nebyly pověřeny orgány či institucemi Unie.

5. Audity lze provést až dva roky po platbě zůstatku.

6. Komise zveřejní pokyny k auditu zaměřené na zjištění spolehlivého a jednotného používání postupů a pravidel auditu pro celou dobu trvání programu Euratomu.

Článek 16

Postup projednávání ve výboru

1. Komisi je nápomocen výbor. Tento výbor je výborem ve smyslu nařízení (EU) č. 182/2011.

2. Výbor zasedá ve dvou různých složeních, totiž ve složení pro aspekty programu Euratomu související s jaderným štěpením a ve složení pro aspekty programu Euratomu související s jadernou syntézou.

([18]) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/43/ES ze dne 17. května 2006 o povinném auditu ročních a konsolidovaných účetních závěrek, o změně směrnic Rady 78/660/EHS a 83/349/EHS a o zrušení směrnice Rady 84/253/EHS (Úř. věst. L 157, 9.6.2006, s. 87).

Za účelem usnadnění provádění programu Euratomu uhradí Komise pro každé zasedání výboru vymezené v pořadu jednání v souladu s platnými pokyny Komise náklady za jednoho zástupce z každého členského státu, jakož i jednoho odborníka či poradce z každého členského státu pro body pořadu jednání, u nichž dotyčný členský stát vyžaduje konkrétní odborné znalosti.

3. Odkazuje-li se na tento odstavec, použije se článek 4 nařízení (EU) č. 182/2011.

4. Odkazuje-li se na tento odstavec, použije se článek 5 nařízení (EU) č. 182/2011.

5. Pokud má být stanovisko výboru získáno písemným postupem, ukončí se tento postup bez výsledku, jestliže o tom ve lhůtě pro podání stanoviska rozhodne předseda výboru nebo o to požádá prostá většina členů výboru.

6. Komise výbor pravidelně informuje o celkovém pokroku při provádění programu Euratomu a poskytne mu včas informace o všech akcích navrhovaných či financovaných v rámci programu Euratomu.

Článek 17

Ochrana finančních zájmů Unie

Účastní-li se programu Euratomu na základě rozhodnutí přijatého podle mezinárodní dohody nebo na základě jakéhokoli jiného právního nástroje třetí země, udělí nezbytná práva a potřebný přístup příslušné schvalující osobě, OLAFu a Účetnímu dvoru, aby mohly komplexně vykonávat své pravomoci. V případě OLAFu tato práva zahrnují právo provádět vyšetřování, včetně kontrol a inspekcí na místě, jak je stanoveno v nařízení (EU, Euratom) č. 883/2013.

KAPITOLA III

Přechodná a závěrečná ustanovení

Článek 18

Zrušení

Nařízení (Euratom) 2018/1563 se zrušuje.

Článek 19

Přechodná ustanovení

1. Tímto nařízením není dotčeno pokračování ani změna akcí zahájených podle nařízení (Euratom) 2018/1563, které se použije na tyto akce až do jejich ukončení.

2. V případě potřeby jsou veškeré zbývající úkoly výboru zřízeného nařízením (Euratom) 2018/1563 prováděny výborem uvedeným v článku 16 tohoto nařízení.

3. Finanční krytí programu Euratomu může rovněž zahrnovat výdaje na technickou a administrativní pomoc nezbytné pro zajištění přechodu mezi programem Euratomu a opatřeními přijatými podle nařízení (Euratom) 2018/1563.

Článek 20

Vstup v platnost

Toto nařízení vstupuje v platnost dnem vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.

Použije se ode dne 1. ledna 2021.

Toto nařízení je závazné v celém rozsahu a přímo použitelné ve všech členských státech.

V Bruselu dne 10. května 2021.

Za Radu
předseda
J. BORRELL FONTELLES

PŘÍLOHA I

ČINNOSTI

Tato příloha popisuje hlavní směry činnosti, jimiž se řídí specifické cíle uvedené v čl. 3 odst. 2, které mají být v rámci programu Euratomu plněny. Prováděním těchto specifických cílů program Euratomu podporuje členské státy při provádění právních předpisů Euratomu ([1]) a posiluje jejich úsilí v oblasti výzkumu i podobné úsilí v rámci soukromého sektoru. Tyto specifické cíle by měly přispět k zachování a dalšímu rozvoji vedoucího postavení v oblasti jaderných technologií.

Program Euratomu bude za účelem dosažení specifických cílů uvedených v čl. 3 odst. 2 podporovat průřezové činnosti, jež zajišťují synergii úsilí v oblasti výzkumu při řešení společných výzev. Zajistí se vhodné vazby a styčné body, například společné výzvy, s programem Horizont Evropa. Na související činnosti v oblasti výzkumu a inovací lze rovněž čerpat finanční podporu poskytovanou z fondů na základě nařízení o společných ustanoveních na období 2021–2027, za předpokladu, že tyto činnosti jsou v souladu s cíli těchto fondů a jejich příslušnými nařízeními.

Mezi činnosti uvedené v této příloze patří mezinárodní spolupráce v oblasti mírového využití jaderného výzkumu a inovací, která vychází ze společných cílů a vzájemné důvěry a má Unii, jejím občanům a životnímu prostředí poskytnout jasné a významné přínosy. Zahrnuje mezinárodní spolupráci prostřednictvím mnohostranných rámců. JRC jako formálně uznaný prováděcí zástupce Euratomu pro mezinárodní fórum pro energetické systémy IV. generace (GIF) ([2]) bude i nadále usnadňovat a koordinovat příspěvek Společenství Euratom k činnostem GIF v oblasti výzkumu a odborné přípravy a jeho účasti na nich. Příspěvek na činnosti GIF v rámci působnosti programu Euratomu se zaměřuje na činnosti výzkumu a odborné přípravy v oblasti bezpečnosti, radiační ochrany, záruk a nešíření, jež jsou specifické pro systémy IV. generace.

Správní rada JRC analyzuje každou novou činnost, která byla JRC přidělena, aby ověřila její soulad se stávajícími činnostmi v členských státech a zamezila zdvojování jaderného výzkumu a vývoje v Unii.

Priority pracovních programů stanoví Komise na základě příspěvků od veřejných orgánů, stran zainteresovaných na jaderném výzkumu nebo jakékoli jiné relevantní organizace či fóra zainteresovaných stran na poli jaderné energie.

Pro financování z programu Euratomu bude způsobilý výzkum a odborná příprava v těchto oblastech:

a) zlepšovat a podporovat jadernou bezpečnost, jaderné zabezpečení a záruky v jaderné oblasti, radiační ochranu, bezpečné nakládání s vyhořelým palivem a radioaktivním odpadem a vyřazování jaderných zařízení z provozu, včetně bezpečného a zabezpečeného využívání jaderné energie a bezpečnosti neenergetických aplikací ionizujícího záření ([3]):

   i) jaderná bezpečnost: bezpečnost reaktorových systémů a palivových cyklů, jež se ve Společenství používají, nebo těch typů reaktorů, které se mohou v budoucnu používat, a jejich celých palivových cyklů, jako například oddělování a transmutace, a to v míře nezbytné k tomu, aby se ve Společenství udržely široké odborné znalosti týkající se jaderné bezpečnosti;

   ii) bezpečné nakládání s vyhořelým palivem a nakládání s radioaktivním odpadem: nakládání, a zejména činnosti před uložením a ukládáním, v souvislosti se středněaktivním odpadem, vysoce radioaktivním odpadem s dlouhým poločasem rozpadu a s vyhořelým jaderným palivem a s jinými zdroji a druhy radioaktivního odpadu, pro které

([1]) Zejména směrnice Rady 2006/117/Euratom ze dne 20. listopadu 2006 o dozoru nad přepravou radioaktivního odpadu a vyhořelého paliva a o její kontrole (Úř. věst. L 337, 5.12.2006, s. 21); směrnice Rady 2009/71/Euratom ze dne 25. června 2009, kterou se stanoví rámec Společenství pro jadernou bezpečnost jaderných zařízení (Úř. věst. L 172, 2.7.2009, s. 18), směrnice Rady 2011/70/ Euratom, směrnice Rady 2013/51/Euratom ze dne 22. října 2013, kterou se stanoví požadavky na ochranu zdraví obyvatelstva, pokud jde o radioaktivní látky ve vodě určené k lidské spotřebě (Úř. věst. L 296, 7.11.2013, s. 12), směrnice Rady 2013/59/Euratom ze dne 5. prosince 2013, kterou se stanoví základní bezpečnostní standardy ochrany před nebezpečím vystavení ionizujícímu záření a zrušují se směrnice 89/618/Euratom, 90/641/Euratom, 96/29/Euratom, 97/43/Euratom a 2003/122/Euratom (Úř. věst. L 13, 17.1.2014, s. 1), a nařízení Rady (Euratom) 2016/52 ze dne 15. ledna 2016, kterým se stanoví nejvyšší přípustné úrovně radioaktivní kontaminace potravin a krmiv po jaderné havárii nebo jiném případu radiační mimořádné situace a zrušují nařízení (Euratom) č. 3954/87 a nařízení Komise (Euratom) č. 944/89 a (Euratom) č. 770/90 (Úř. věst. L 13, 20.1.2016, s. 2).

([2]) V souladu s článkem III.2 Rámcové dohody o mezinárodní spolupráci ve výzkumu a vývoji jaderných energetických systémů IV. generace.

([3]) Kromě jaderného zabezpečení, záruk v jaderné oblasti a nešíření mohou být tyto činnosti prováděny prostřednictvím přímých a nepřímých akcí.

průmyslově vyspělé procesy v současnosti neexistují nebo by mohly být zdokonaleny; minimalizace radioaktivního odpadu a snižování radiotoxicity tohoto odpadu; řízení a předávání znalostí a dovedností mezi generacemi a v rámci programů členských států v oblasti nakládání s radioaktivním odpadem a vyhořelým palivem;

iii) vyřazování jaderných zařízení z provozu: výzkum v oblasti rozvoje a hodnocení technologií pro vyřazování zařízení z provozu a ekologická sanace jaderných zařízení; podpora sdílení osvědčených postupů a znalostí v oblasti vyřazování jaderných zařízení z provozu;

iv) využití jaderné vědy a ionizujícího záření, radiační ochrana, připravenost na mimořádné události:

— využití jaderné vědy a technologií na bázi ionizujícího záření v lékařství, průmyslu a dalších oblastech výzkumu,

— účinky a rizika nízkých dávek záření z ozáření na pracovišti, lékařského ozáření či ozáření v životním prostředí,

— připravenost na mimořádné události, pokud jde o havárie zahrnující radiaci a výzkum v oblasti radioekologie,

— zabezpečené a bezpečné dodávky a používání radioizotopů,

— modely rozptylu radioaktivních materiálů v životním prostředí a podpora výměny údajů, systémů včasného varování a spolupráce v oblasti metod měření ([4]) (bude prováděno přímými akcemi);

v) jaderné zabezpečení, záruky v jaderné oblasti a nešíření (má být prováděno přímými akcemi):

— metody a technologie na podporu a posílení záruk Společenství a mezinárodních záruk,

— provozní podpora a odborná příprava v rámci systému záruk Euratomu,

— technická podpora provádění Smlouvy o nešíření jaderných zbraní v oblasti jaderných záruk, včetně podpory pro účely posílení režimu Unie, jenž se týká kontroly vývozu,

— výzkum a podpora posílení jaderné a radiační bezpečnosti a zabezpečení v souvislosti s globálním rámcem CBRN (chemické, biologické, radiologické a jaderné hrozby) a souvisejícími strategiemi Unie,

— metody a technologie detekce jaderných a radioaktivních materiálů mimo regulační kontrolu a prevenci incidentů zahrnujících tyto materiály, jako je např. jaderná forenzní věda, a reakce na tyto incidenty,

— podpora budování kapacit v oblasti jaderné bezpečnosti s využitím Vzdělávacího střediska EU pro jadernou bezpečnost;

b) zachovávat a dále rozvíjet odborné znalosti a kompetence v jaderné oblasti v rámci Společenství:

i) vzdělávání, odborná příprava a mobilita, včetně programů vzdělávání a odborné přípravy, jako např. akce „Marie Curie-Skłodowska“ (MSCA),

ii) podpora inovací, řízení znalostí, šíření a využívání jaderné vědy a technologií, zejména pro účely jaderné bezpečnosti, jaderného zabezpečení, záruk v jaderné oblasti a radiační ochrany,

iii) podpora přenosu technologií z výzkumu do průmyslu,

iv) podpora přípravy a rozvoje konkurenceschopné evropské průmyslové kapacity v oblasti jaderné syntézy,

v) podpora poskytování a dostupnosti evropských a mezinárodních výzkumných infrastruktur, včetně infrastruktur Společného výzkumného střediska (JRC), a přístupu k nim ([5]),

([4]) Články 35, 36, 38 Smlouvy o Euratomu; rozhodnutí Rady 87/600/Euratom ze dne 14. prosince 1987 o opatřeních Společenství pro včasnou výměnu informací v případě radiační mimořádné situace (Úř. věst. L 371, 30.12.1987, s. 76).

([5]) Na základě průběžného plánu investic pro infrastruktury JRC.

vi) přímé akce poskytnou nejnovější referenční údaje, materiály a měření související s jadernou bezpečností, zárukami v jaderné oblasti a jaderným zabezpečením, jakož i dalším využitím, jako je například lékařství, aby se posílila jaderná věda jakožto základna pro podporu standardizace;

c) posílení rozvoje energie z jaderné syntézy a příspěvek k provádění evropského plánu pro jadernou syntézu:

plán, jehož cílem je dosáhnout v druhé polovině tohoto století cíle spočívajícího ve výrobě elektřiny z jaderné syntézy, bude prováděn v rámci spolufinancovaného evropského partnerství v oblasti výzkumu jaderné syntézy. Patřit do něj může mimo jiné:

i) využití stávajících a budoucích zařízení pro jadernou syntézu, včetně případného přidělení provozních grantů pro výzkumné infrastruktury v oblasti jaderné syntézy,

ii) příprava pro budoucí elektrárny založené na jaderné syntéze založená na rozvoji všech relevantních aspektů, včetně materiálů, technologií a průmyslových vzorů,

iii) provádění cílených programů vzdělávání a odborné přípravy jako doplněk k činnostem uvedeným v písm. b) bodu i),

iv) koordinace společných činností se společným podnikem pro rozvoj energie z jaderné syntézy,

v) spolupráce s organizací ITER,

vi) vědecká spolupráce v rámci mezinárodních dohod Euratomu;

spolufinancované evropské partnerství v oblasti jaderné syntézy bude prováděno formou grantu, jež bude poskytnut právním subjektům zřízeným nebo ustanoveným členskými státy nebo jakoukoli třetí zemí, která je k programu Euratomu přidružena. Grant může zahrnovat věcná plnění ze strany Společenství nebo dočasné přidělení zaměstnanců Komise;

d) podporovat politiku Unie a jejích členských států v oblasti jaderné bezpečnosti, záruk v jaderné oblasti a jaderného zabezpečení:

přímé akce podpoří politiku v oblasti jaderné bezpečnosti, záruk v jaderné oblasti a jaderného zabezpečení a provádění příslušných právních předpisů tím, že poskytnou nezávislé vědecké a technické know-how a odborné znalosti.

PŘÍLOHA II

KLÍČOVÉ UKAZATELE ZPŮSOBŮ DOSAHOVÁNÍ DOPADŮ

Způsoby dosahování dopadů a související klíčové ukazatele způsobů dosahování dopadů strukturují sledování míry, v jaké program Euratomu naplňuje své specifické cíle uvedené v čl. 3 odst. 2. Způsoby dosahování dopadů zohledňují běh času, a člení se tak na krátkodobé, střednědobé a dlouhodobé. Ukazatele způsobů dosahování dopadů slouží k vykazování pokroku při dosahování specifických cílů. Mikrodata skrývající se za klíčovými ukazateli způsobů dosahování dopadů, které jsou sdíleny s programem Horizont Evropa, jsou shromažďována centrálně a harmonizovaným způsobem s minimálními požadavky na příjemce, pokud jde o podávání zpráv.

Ukazatele způsobů dosahování dopadů v oblasti vědy

Očekává se, že program Euratomu dosáhne pokroku v oblasti znalostí pro posílení jaderné bezpečnosti a jaderného zabezpečení, bezpečného využívání ionizujícího záření, nakládání s vyhořelým palivem a radioaktivním odpadem, radiační ochrany a v oblasti rozvoje energie z jaderné syntézy. Pokrok v této oblasti bude sledován prostřednictvím ukazatelů týkajících se vědeckých publikací, pokroku při provádění plánu pro jadernou syntézu, rozvoje odborných znalostí a dovedností a přístupu k výzkumným infrastrukturám.

<table>
<tr><th>Dopady v oblasti vědy</th><th>Krátkodobé</th><th>Střednědobé</th><th>Dlouhodobé</th></tr>
<tr><td rowspan="2">Zlepšení bezpečného a zabezpečeného využívání jaderné energie a jiného než energetického využití ionizujícího záření, včetně jaderné bezpečnosti, jaderného zabezpečení a záruk v jaderné oblasti, radiační ochrany, bezpečného nakládání s vyhořelým palivem a nakládání radioaktivním odpadem a vyřazování jaderných zařízení z provozu</td><td>Publikace – počet recenzovaných vědeckých publikací v rámci programu Euratomu</td><td>Citace – vážený citační index recenzovaných vědeckých publikací v rámci programu Euratomu</td><td>Věda světové úrovně – počet a podíl recenzovaných publikací vzešlých z programu Euratomu, jež představují zásadní příspěvek jednotlivým vědeckým oborům</td></tr>
<tr><td>Sdílené znalosti – podíl výstupů výzkumu (veřejně přístupná data / publikace / software apod.) sdílených prostřednictvím infrastruktur pro veřejně přístupné znalosti</td><td>Šíření znalostí – podíl aktivně používaných či citovaných výstupů výzkumu na bázi otevřeného přístupu</td><td>Nové způsoby spolupráce – podíl příjemců z programu Euratomu, kteří vytvořili mezioborové či meziodvětvové způsoby spolupráce s uživateli jejich veřejně přístupných výstupů v oblasti výzkumu a inovací</td></tr>
<tr><td>Posílení rozvoje energie z jaderné syntézy</td><td colspan="3">Pokrok při provádění plánu pro jadernou syntézu – procentní podíl dílčích cílů plánu pro jadernou syntézu stanovených pro období 2021–2025, kterých program Euratomu dosáhl</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Zachování a další rozvoj odborných znalostí a způsobilosti v Unii</td><td>Dovednosti – počet výzkumných pracovníků, kteří měli prospěch z činností v rámci programu Euratomu ke zvýšení kvalifikace (odborná příprava, mobilita, přístup k infrastruktuře)</td><td>Kariéra – počet a podíl výzkumných pracovníků, kterým se zvýšila kvalifikace a dosáhli většího vlivu v oblasti výzkumu a inovací</td><td>Pracovní podmínky – počet a podíl výzkumných pracovníků, kteří si prohloubili dovednosti a jimž se zlepšily pracovní podmínky</td></tr>
<tr><td colspan="3">Počet výzkumných pracovníků majících díky podpoře z programu Euratomu přístup k výzkumné infrastruktuře</td></tr>
<tr><td colspan="2">Dodané referenční materiály a referenční měření začleněné do knihovny</td><td>Počet upravených mezinárodních norem</td></tr>
</table>

Ukazatele způsobů dosahování dopadů ve společnosti

Program Euratomu pomáhá řešit priority politik Společenství týkajících se jaderné bezpečnosti a jaderného zabezpečení, radiační ochrany a využití ionizujícího záření prostřednictvím výzkumu a inovací, což dokládá portfolio projektů, jejichž výsledky přispívají k řešení problémů v těchto oblastech. Dopady ve společnosti jsou rovněž měřeny s ohledem na konkrétní vývoj v oblasti jaderné bezpečnosti a záruk v jaderné oblasti.

<table>
<tr><th>Dopady ve společnosti</th><th>Krátkodobé</th><th>Střednědobé</th><th>Dlouhodobé</th></tr>
<tr><td rowspan="3">Zlepšení bezpečného a zabezpečeného využívání jaderné energie a jiného než energetického využití ionizujícího záření, včetně jaderné bezpečnosti, jaderného zabezpečení a záruk v jaderné oblasti, radiační ochrany, bezpečného nakládání s vyhořelým palivem a radioaktivním odpadem a vyřazování jaderných zařízení z provozu</td><td>Výstupy – počet a podíl výstupů zaměřených na řešení konkrétních priorit politik</td><td>Řešení – počet a podíl inovací a vědeckých výsledků zaměřených na řešení konkrétních priorit politik</td><td>Přínos – odhadovaný souhrnný dopad v důsledku využití výsledků podpořených programem Euratomu, pokud jde o řešení konkrétních priorit politik, včetně příspěvku k celému životnímu cyklu tvorby politik a právních předpisů</td></tr>
<tr><td colspan="2">Počet služeb poskytovaných na podporu záruk</td><td>Počet poskytnutých a používaných technických systémů</td></tr>
<tr><td colspan="3">Počet uskutečněných školení pro pracovníky v první linii</td></tr>
<tr><td></td><td>Společná tvorba – počet a podíl projektů programu Euratomu, v jejichž rámci to byli občané Unie a koneční uživatelé, kdo přispěl ke společnému vytvoření obsahu výzkumu a inovací</td><td>Zapojení – počet a podíl příjemců v rámci programu Euratomu disponujících mechanismem pro zapojení občanů a konečných uživatelů po ukončení projektu Euratomu</td><td>Zavádění výzkumu a inovací ve společnosti – zavádění a veřejná působnost vědeckých výsledků a inovativních řešení vytvořených společně s programem Euratomu</td></tr>
</table>

Ukazatele způsobů dosahování dopadů v oblasti inovací

Očekává se, že program Euratomu dosáhne dopadů v oblasti inovací, jež budou podporovat pokrok směrem k naplnění jeho specifických cílů. Pokrok v této oblasti bude sledován prostřednictvím ukazatelů týkajících se práv duševního vlastnictví, inovativních produktů, metod a postupů a jejich používání, jakož i tvorby pracovních míst.

<table>
<tr><th>Dopady na hospodářství / inovace</th><th>Krátkodobé</th><th>Střednědobé</th><th>Dlouhodobé</th></tr>
<tr><td rowspan="3">Zlepšení bezpečného a zabezpečeného využívání jaderné energie a jiného než energetického využití ionizujícího záření, včetně jaderné bezpečnosti, jaderného zabezpečení a záruk v jaderné oblasti, radiační ochrany, bezpečného nakládání s vyhořelým palivem a radioaktivním odpadem a vyřazování jaderných zařízení z provozu
Podpora rozvoje energie z jaderné syntézy
Zachování a další rozvoj odborných znalostí a excelence v Unii</td><td>Výstupy v podobě inovací – počet inovativních produktů, procesů nebo postupů vytvořených na základě programu Euratomu (podle druhu inovace) a přihlášek práv duševního vlastnictví</td><td>Inovace – počet inovací dosažených na základě projektů Euratomu (podle druhu inovace) a udělených práv duševního vlastnictví</td><td>Hospodářský růst – vznik, růst a tržní podíl podniků, které vytvořily inovace díky financování z programu Euratomu</td></tr>
<tr><td>Podporovaná pracovní místa – počet vytvořených pracovních míst na plný úvazek a zachovaných pracovních míst u příjemců za účelem provedení projektu Euratomu (podle druhu pracovní činnosti)</td><td>Zachování pracovních míst – navýšení počtu pracovních míst na plný úvazek u příjemců po ukončení projektu Euratomu (podle druhu pracovní činnosti)</td><td>Zaměstnanost celkem – počet přímých a nepřímých pracovních míst vytvořených nebo zachovaných díky šíření výsledků programu Euratomu (podle druhu pracovní činnosti)</td></tr>
<tr><td>Výše veřejných a soukromých investic, které byly realizovány díky počátečním investicím programu Euratomu</td><td>Výše veřejných a soukromých investic, které byly realizovány na využití a rozšíření výsledků programu Euratomu</td><td>Pokrok Unie směrem k dosažení cíle 3 % HDP v důsledku provedení programu Euratomu</td></tr>
</table>

Ukazatele způsobů dosahování dopadů v oblasti politiky

Program Euratomu poskytuje vědecké poznatky pro tvorbu politik. Týká se to zejména vědecké podpory ostatních útvarů Komise, jako je např. podpora systému záruk Euratomu nebo provádění směrnic týkajících se jaderné oblasti a ionizujícího záření členskými státy ([1]).

Dopady v oblasti politiky	Krátkodobé	Střednědobé	Dlouhodobé
Podpora politiky v oblasti jaderné bezpečnosti, záruk v jaderné oblasti a jaderného zabezpečení	Počet a podíl projektů Euratomu, které přinesly zjištění relevantní z hlediska politiky	Počet výstupů, jež mají prokazatelný dopad na politiku	Počet a podíl projektů Euratomu, jejichž zjištění jsou citována v politických či programových dokumentech

U přímých i nepřímých akcí budou cíle definovány tak, aby odrážely očekávané výsledky jednotlivých částí programu Euratomu.

([1]) Nařízení Komise (Euratom) č. 302/2005 ze dne 8. února 2005 o uplatňování dozoru nad bezpečností v rámci Euratomu (Úř. věst. L 54, 28.2.2005, s. 1), směrnice Rady 2011/70/Euratom a směrnice Rady 2014/87/Euratom ze dne 8. července 2014, kterou se mění směrnice 2009/71/Euratom, kterou se stanoví rámec Společenství pro jadernou bezpečnost jaderných zařízení (Úř. věst. L 219, 25.7.2014, s. 42).